

SIVILOMBUDSMANNEN

STORTINGET Kontroll- og konstitusjonskomiteen
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Vår referanse
2019/4566

Deres referanse

Vår saksbehandler

Dato
18.11.2019

Vedr. praktiseringen av EUs trygdeforordning 883/2004 artikkel 21

Jeg viser til Kontroll og konstitusjonskomiteens brev 14. november 2019.

Vi har foretatt en gjennomgang av ombudsmannens arkiver med sikte på å avklare i hvilket omfang vi har behandlet klager som gjelder sakskomplekset i tilknytning til ovennevnte.

Våre søk har i det alt vesentlige vært knyttet til saker som gjelder Trygderetten. Grunnen til det er at ombudsmannens arbeidsmåte bygger på at kontrollen herfra er etterfølgende forvaltningens egen ordinære klagebehandling, jf. Stortingets Instruks for ombudsmannen 19. februar 1980 § 5 annet ledd. Regelen innebærer at ombudsmannen så å si konsekvent vil avvise klager på avslag på ytelse fra Nav, men samtidig be klager først benytte klageordningene til Nav Klageinstans og dernest ankeadgangen til Trygderetten. Trygderettens avgjørelse kan deretter bringes inn for lagmannsretten eller ombudsmannen. Klagen på Trygderettens avgjørelser vil derfor være styrende for når ombudsmannen møter klagesaker om anvendelsen av EUs trygdeforordning.

I tidsrommet 1. januar 2012 til dags dato, har vi registrert 335 klager som gjelder Trygderetten. Gjennomgangen viser at vi har hatt få klager som gjelder trygdeforordning 883/2004 artikkel 21 om kontantytelser. Av sakene har vi en om kontantytelser etter artikkel 21. Saken er under behandling. Den gjelder bevisvurderinger for beregningsgrunnlaget for pleiepenger til en person som er bosatt i Polen. I tillegg har vi avvist en sak i september 2018 som etterfølgende, altså fordi vedkommende ikke hadde brukt klagemulighetene innad i forvaltningen før saken ble brakt inn for ombudsmannen. Klagen gjaldt varsel om avslag på arbeidsavklaringspenger ved flytting til Spania.

Komiteens forespørsel viser til «sakskomplekset» her. Jeg nevner derfor for ordens skyld at vi i en sak fra august 2014 vurderte et avslag fra Trygderetten av krav på sykepenger for en klager som hadde flyttet til Pakistan, altså utenfor EØS-området. Selv om det ikke er tale om kontantytelser etter artikkel 21, nevner jeg også at vi i desember 2015 hadde en sak om dagpenger ved arbeidsløshet for en person som hadde arbeidet i Norge, men var bosatt i Polen. I hovedsak var spørsmålet her en konkret vurdering av Trygderettens bevisvurdering av om et ansettelsesforhold til en arbeidsgiver i Norge var avvirket. Vi har videre i desember 2013 hatt et saksforhold om barnetrygd der uenigheten særlig gjelder bevisvurderinger av

om klager har bosted i Norge eller Spania, samt omfanget av arbeid og selvstendig næringsvirksomhet i Norge, jf. forordning 883/2012 artikkel 67 om familieytelser. Om familieytelser viser jeg endelig til uttalelsen i mars 2019 om kontantstøtte og beregning av trygdetid for såkalte tredjelandsborgere (statsborgere fra land utenfor EU/EØS-området). Ombudsmannen la i saken til grunn at EØS-reglene medførte at tredjelandsborgere som er i familie med en EØS-borger, får medregnet eventuell trygdetid fra andre EØS-land når det vurderes om vilkårene i kontantstøtteloven er oppfylt.

Jeg håper at denne redegjørelsen gir komiteen et egnet inntrykk av ombudsmannens befatning med sakskomplekset knyttet til EUs trygdeforordning 883/2012 artikkel 21.

Aage Thor Falkanger
sivilombudsmann

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift.